

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

(Майя НІКОЛАСВА)

« 03 » _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

"ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ"

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 24 Сфера обслуговування

Спеціальність: 242 Туризм

Освітньо-професійна програма: Туризм

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна теорія». – Одеса: ОНУ, 2022. – 20 с.

Розробники: *Ніколаєв Ю.О.*, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин
Протокол № 1 від “26” 08 2022 р.

Завідувач кафедри (Сергій ЯКУБОВСЬКИЙ)
(підпис)

Погоджено із гарантом ОПП Туризм (Віталій СИЧ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) Факультету міжнародних відносин, політології та соціології
Протокол № 1 від “30” 08 2022 р.

Голова НМК (Олег ХОРОШИЛОВ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин
Протокол № 1 від “28” *серпня* 2023 р.

Завідувач кафедри (Сергій ЯКУБОВСЬКИЙ)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин
Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.
Завідувач кафедри _____ (Сергій ЯКУБОВСЬКИЙ)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>Очна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 6 годин – 180 змістових модулів – 2	Галузь знань: 24 – Сфера обслуговування Спеціальність: 242 – Туризм Спеціалізації: - _____ (назва) Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u>	<i>Обов'язкова</i>
		<i>Рік підготовки:</i>
		1-й, 2-й
		<i>Семестр</i>
		2-й, 3-й
		<i>Лекції</i>
		34 год.
		<i>Практичні</i>
		26 год.
		<i>Лабораторні</i>
		не передбачено
		<i>Самостійна робота</i>
		120 год.
		Форма підсумкового контролю: <i>Залік – 2 сем.</i> <i>Іспит – 3 сем.</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - формування у студентів глибоких економічних знань, логіки сучасного економічного мислення і економічної культури; формування у студентів понятійно-концептуального апарату; навчання студентів базовим методам аналізу економічних процесів і вмінню приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою професійною діяльністю.

Завдання - опанування студентами економічної теорії як науки, її предмету, методів та функцій; вивчення понятійно-концептуального апарату економічної теорії; розкриття макроекономічних категорій та їх дії в сучасній економіці; вивчення структури та особливостей економічного регулювання; характеристика сучасного стану та особливостей світової економіки.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **програмних компетентностей**:

а) загальних (К):

К01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена компетентності суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

К04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

К06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

К07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати**: основні концепції, парадигми, теорії та загальні структури економічної науки, предмет її дослідження, місце і зв'язки в системі наук, етапи її історії і розвитку;

вміти: застосовувати та тлумачити матеріал даної навчальної дисципліни в процесі роботи за спеціальністю; використовувати отримані економічні знання у повсякденному житті; встановлювати економічні закономірності та причинно-наслідкові зв'язки між компонентами економічних систем; використовувати концепції, парадигми, теорії економічної науки для характеристики економічних явищ і процесів на різних рівнях економічних систем.

3.Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1 - Загальні основи економічного розвитку.

Тема 1. Сутність, предмет та методи економічної науки.

Сутність та функції економічної науки. Потреби суспільства. Структура потреб. Методи економічного дослідження. Основні питання, принципи та проблеми економічної теорії. Економічні ресурси. Ефективність використання економічних ресурсів. Проблема обмеження ресурсів та необмеженості потреб.

Поняття «закон» та «економічний закон». Особливості природних та економічних законів. Класифікація економічних законів. Економічні закони різних рівнів господарювання. Поняття «системи» та «економічної системи». Основні елементи економічних систем. Типи та моделі економічних систем. Традиційна економіка. Ринкова економіка. Соціалістична або адміністративно-командна система. Змішана економіка: консервативна, ліберальна, соціал-реформістська. Стадії розвитку економічних систем.

Тема 2. Товарно-грошові відносини.

Поняття натурального та товарного господарства. Їх становлення та розвиток, основні риси та типи. Поняття «автаркії». Три етапи суспільного розподілу праці. Розвиток товарно-обмінних відносин. Товар та його властивості. Поняття «блага». Альтернативні теорії властивостей та вартості.

Походження грошей. Сутність грошей. Загальний еквівалент. Золото. Властивості загального еквіваленту. Функції грошей. Грошовий обіг. Грошова система. Еволюція грошового обігу.

Тема 3. Власність. Ринок. Попит та пропозиція.

Поняття економічної та юридичної категорії «власність». Місце власності в системі суспільних відносин. Відносини власності та їх структура. Основні типи та форми власності. Методи змін форм власності.

Поняття «ринок». Його сутність. Умови формування (виникнення) ринку. Види ринку. Функції ринку. Інфраструктура ринку. Основні елементи інфраструктури ринку. Структура ринку. Переваги та недоліки ринку.

Поняття «попит». Види попиту. Закон попиту. Нецінові фактори ринкового попиту. Еластичність попиту. Цінова еластичність попиту. Цінова еластичність попиту та загальний виторг. Еластичність попиту за доходом.

Поняття «пропозиції». Види пропозиції. Закон пропозиції. Нецінові фактори ринкової пропозиції. Еластичність пропозиції. Ринкова рівновага. Оподаткування. Державне регулювання цін.

Тема 4. Теорія фірми. Витрати виробництва.

Поведінка фірми у короткостроковому і довготерміновому періодах.

Поняття «витрат». Класифікація витрат. Залежність витрат від впливу збільшення обсягів виробництва: постійні та змінні. Витрати на виробництво одиниці продукції: середні загальні витрати, середні постійні витрати, середні змінні витрати. Визначення максимального випуску продукції: граничні витрати. Методи оцінки витрат: бухгалтерські та альтернативні. Витрати з точки зору постачання коштів: зовнішні (явні) та внутрішні (неявні). Сутність прибутку. Відмінність трактувань сутності прибутку. Поняття прибутку. Валовий дохід, граничний дохід, нормальний прибуток, монопольний і засновницький прибуток. Основні функції прибутку. Фактори, що впливають на утворення прибутку. Фактори, що впливають на формування прибутку. Рентабельність виробництва, її показники.

Тема 5. Монополія та конкуренція. Ціноутворення на різних типах ринків.

Поняття «монополії». Її ціль. Моделі організації ринку. Види монополій. Монополія натуральна та штучна. Монополістичні союзи. Монопсонія, квазімонополія, олігополія, олігопсонія, дуополія. Моделі сучасного ринку. Позитивні та негативні сторони монополії. Регулювання монополії. Антимонопольне законодавство. Конкуренція та її види.

Поняття ціни. Визначення ціни за різними економічними школами. Механізм ціноутворення. Функції ціни. Типи цін. Види цін.

Змістовний модуль 2 - Основи мікроекономіки та макроекономіки.

Тема 6. Ринок праці.

Робоча сила, праця та її продуктивність. Праця як ресурс ринкової економіки. Теорії праці. Ринок праці: функції та механізм дії. Криві попиту та пропозиції на працю. Сукупний попит та пропозиція на працю. Поняття «зайнятість» та «безробіття». Види безробіття. Напрямки державного регулювання ринку праці. Вплив безробіття на економіку країни.

Заробітна плата та її розмір. Номінальна та реальна заробітна плата. Основні форми та системи заробітної плати. Сучасні системи оплати праці. Регулювання заробітної плати.

Тема 7. Ринок капіталу. Інвестиційний ринок.

Поняття та теорії капіталу. Сутність та форми капіталу. Основний капітал та його аналіз. Структура основного капіталу. Амортизація основного капіталу. Оборотний капітал та його аналіз. Порівняльна характеристика основних та оборотних фондів. Фонди обігу. Ефективне використання виробничих фондів. Оцінка капіталу.

Сутність інвестицій. Ознаки класифікації інвестицій. Джерела фінансування інвестиційної діяльності. Напрямки інвестицій. Аналіз інвестицій. Сутність проектного аналізу. Проектний цикл. Напрямки проектного аналізу. Вартість грошей у часі. Складний відсоток та дисконтування. Показники ефективності у проектному аналізі.

Тема 8. Загальна характеристика макроекономічних показників.

Поняття макроекономіки. Характеристика загальних макроекономічних показників. ВВП та методи його розрахунку. Номінальний і реальний ВВП.

Сутність системи національних рахунків (СНР). Схема СНР. Міжнародна СНР. Види макроекономічних рахунків.

Гранична схильність до заощадження. Гранична схильність до споживання. Мультиплікатор. Рівноважний обсяг виробництва. Макроекономічна рівновага.

Тема 9. Циклічність розвитку економіки.

Визначення циклічності. Економічні цикли. Види відхилень. Структура економічних циклів: сутність та загальні риси. Типи циклів. Опис циклу. Антикризова політика в періоди бумів і депресій. Причини циклічного розвитку.

Поняття економічного зростання. Економічний розвиток та його рівень. Типи економічного зростання. Темпи зростання. Засоби виміру економічного зростання. Фактори економічного зростання. Нерівномірність економічного зростання. Безробіття та його типи. Вимір та наслідки безробіття. Сутність та види інфляції. Причини та наслідки інфляції.

Тема 10. Фінансова та кредитно-банківська системи.

Сутність фінансів. Фінанси в системі економічних відносин. Фінансові ресурси. Централізовані та децентралізовані фонди. Функції фінансів. Структура державного бюджету. Державний бюджет і бюджетна політика. Бюджетний дефіцит. Державний борг. Види державного боргу. Проблема зовнішнього боргу. Сутність податків і податкової системи. Види і групи податків. Функції податків. Крива Лаффера. Гармонізація податкових систем. Податкова база. Податкові пільги.

Кредит та кредитна система. Позичковий капітал та кредит. Форми кредиту. Сутність кредитної системи. Функції кредитної системи. Рівні (ланки) кредитної системи. Сутність грошової маси. Попит та пропозиція на гроші. Сутність кредиту. Функції і форми кредиту.

Сутність цінних паперів. Види цінних паперів. Величина дивіденду. Дохід за акціями. Фази життєвого циклу цінних паперів. Ринок цінних паперів. Фондова біржа.

Тема 11. Світова економіка.

Міжнародний поділ праці (МПП) та його фактори. Міжнародна торгівля. Її сутність, динаміка та структура. Особливості сучасної міжнародної торгівлі. Роль МПП та міжнародної торгівлі в світовій економіці. Торговий і платіжний баланс країни. Два типи торгової політики. Позитивні і негативні сторони протекціонізму і фритредерства.

Поняття і форми міжнародної міграції капіталу. Класифікація форм міжнародного руху капіталу. Мотиви ввозу-вивозу капіталу. Міжнародний кредит. Міжнародна міграція трудових ресурсів.

Сутність валюти і валютної системи. Етапи розвитку світової валютної системи. Валюта і її типи. Валютний курс і його роль в економіці. Вплив зміни валютних курсів на зовнішню торгівлю країни. Основні види валютних курсів. Основні способи державного регулювання валютних курсів.

Сутність міжнародної економічної інтеграції. Передумови інтеграції. Мета інтеграції. Характерні риси економічної інтеграції країн. Переваги і недоліки міжнародної економічної інтеграції. Форми економічної інтеграції. Світові центри інтеграційних процесів. Рівень розвитку інтеграційних об'єднань.

Класифікація країн і глобальних проблем сучасності. Проблема економічної відсталості. Демографічна проблема. Проблеми продовольства. Проблема ресурсів. Екологічна проблема. Проблема конверсії.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Загальні основи економічного розвитку.						
Тема 1. Сутність, предмет та методи економічної науки.	18	2	4	-	-	12
Тема 2. Товарно-грошові відносини.	18	2	2	-	-	14
Тема 3. Власність. Ринок. Попит та пропозиція.	18	4	2	-	-	12
Тема 4. Теорія фірми. Витрати виробництва.	18	4	2	-	-	12
Тема 5. Монополія та конкуренція. Ціноутворення на різних типах ринків.	18	4	2	-	-	12
Разом за змістовним модулем 1	90	16	12	-	-	62
Змістовний модуль 2. Основи мікроекономіки та макроекономіки.						
Тема 6. Ринок праці.	14	2	4	-	-	8
Тема 7. Ринок капіталу. Інвестиційний ринок.	16	4	2	-	-	10
Тема 8. Загальна характеристика макроекономічних показників.	14	2	2	-	-	10
Тема 9. Циклічність розвитку економіки.	14	2	2	-	-	10
Тема 10. Фінансова та кредитно-банківська системи.	16	4	2	-	-	10
Тема 11. Світова економіка.	16	4	2	-	-	10
Разом за змістовним модулем 2	90	18	14	-	-	58
Усього годин	180	34	26	-	-	120

5. Теми семінарських занять
Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, предмет та методи економічної науки. Розв'язання практичного завдання за темою.	4
2	Товарно-грошові відносини. Розв'язання практичного завдання за темою.	2
3	Власність. Ринок. Попит та пропозиція. Розв'язання практичного завдання за темою.	2
4	Теорія фірми. Витрати виробництва. Розв'язання практичного завдання за темою.	2
5	Монополія та конкуренція. Ціноутворення на різних типах ринків. Розв'язання практичного завдання за темою. Контрольна робота за ЗМ1.	2
6	Ринок праці. Розв'язання практичного завдання за темою.	4
7	Ринок капіталу. Інвестиційний ринок. Розв'язання практичного завдання за темою.	2
8	Загальна характеристика макроекономічних показників. Розв'язання практичного завдання за темою.	2
9	Циклічність розвитку економіки. Розв'язання практичного завдання за темою.	2
10	Фінансова та кредитно-банківська системи. Розв'язання практичного завдання за темою.	2
11	Світова економіка. Розв'язання практичного завдання за темою. Контрольна робота за ЗМ2.	2
	Разом	26

7. Теми лабораторних занять Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми / види завдань	Кількість годин
1	Сутність, предмет та методи економічної науки. / Написання есе. Вимоги до есе: повна самостійність в роботі; повна відсутність будь-яких запозичень; надсилання есе на офіційну електронну скриньку викладача; оцінка за 100-бальною системою.	12
2	Товарно-грошові відносини. / Написання і захист реферату. Вимоги до реферату: використання мінімум	14

	10 джерел; обсяг – не менше 15 сторінок основного тексту; відсутність плагіату; захист під час консультацій викладача; оцінка за 100-бальною системою.	
3	Власність. Ринок. Попит та пропозиція. / Написання есе. Вимоги до есе: повна самостійність в роботі; повна відсутність будь-яких запозичень; надсилання есе на офіційну електронну скриньку викладача; оцінка за 100-бальною системою.	12
4	Теорія фірми. Витрати виробництва. / Написання і захист реферату. Вимоги до реферату: використання мінімум 10 джерел; обсяг – не менше 15 сторінок основного тексту; відсутність плагіату; захист під час консультацій викладача; оцінка за 100-бальною системою.	12
5	Монополія та конкуренція. Ціноутворення на різних типах ринків. / Написання есе. Вимоги до есе: повна самостійність в роботі; повна відсутність будь-яких запозичень; надсилання есе на офіційну електронну скриньку викладача; оцінка за 100-бальною системою.	12
6	Ринок праці. / Написання і захист реферату. Вимоги до реферату: використання мінімум 10 джерел; обсяг – не менше 15 сторінок основного тексту; відсутність плагіату; захист під час консультацій викладача; оцінка за 100-бальною системою.	8
7	Ринок капіталу. Інвестиційний ринок. / Написання есе. Вимоги до есе: повна самостійність в роботі; повна відсутність будь-яких запозичень; надсилання есе на офіційну електронну скриньку викладача; оцінка за 100-бальною системою.	10
8	Загальна характеристика макроекономічних показників. / Написання і захист реферату. Вимоги до реферату: використання мінімум 10 джерел; обсяг – не менше 15 сторінок основного тексту; відсутність плагіату; захист під час консультацій викладача; оцінка за 100-бальною системою.	10
9	Циклічність розвитку економіки. / Написання есе. Вимоги до есе: повна самостійність в роботі; повна відсутність будь-яких запозичень; надсилання есе на офіційну електронну скриньку викладача; оцінка за 100-бальною системою.	10
10	Фінансова та кредитно-банківська системи. / Написання і захист реферату. Вимоги до реферату: використання мінімум 10 джерел; обсяг – не менше 15 сторінок основного тексту; відсутність плагіату; захист під час	10

	консультацій викладача; оцінка за 100-бальною системою.	
11	Світова економіка. / Написання есе. Вимоги до есе: повна самостійність в роботі; повна відсутність будь-яких запозичень; надсилання есе на офіційну електронну скриньку викладача; оцінка за 100-бальною системою.	10
	Разом	120

9.Методи навчання

У процесі проведення лекційних, практичних та інших видів навчальних занять будуть використані наступні методи навчання:

а) Словесні: лекції (проблемні, лекції-візуалізації, лекції з аналізом конкретних ситуацій та ін.), розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій, ситуаційне навчання;

б) Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація, метод безпосереднього спостереження, презентація результатів власних досліджень;

в) Практичні: вправи; тренувальні вправи; творчі вправи; розв'язання розрахункових задач; виконання дослідів; ділові ігри; рольові ігри; виконання індивідуальних завдань (реферати, есе).

10.Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Для поточного контролю (за кожною темою курсу окремо) будуть використані наступні методи оцінювання: поточне оцінювання усних відповідей і письмових завдань, а також завдань, що виносяться на самостійне опрацювання.

Для періодичного контролю (за кожним змістовним модулем) будуть використані наступні методи оцінювання: модульна контрольна письмова робота, оцінювання рефератів, оцінювання есе.

Для підсумкового контролю (іспиту з навчальної дисципліни в цілому) будуть використані наступні методи оцінювання: усний опит, письмовий опит, тестування.

Критерії оцінювання результатів навчання - це ознака, на основі якої проводиться оцінювання цих результатів і яка є мірою оцінки. Критерії оцінювання визначаються за допомогою якісних показників та ознак, що демонструють рівень сформованості навчальних досягнень студентів і трансформуються в оцінку згідно затвердженої шкали. Результати академічної успішності студентів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС. У таблиці нижче наведено конкретні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни “Економічна теорія”.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ДИСЦИПЛІНИ “ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ”

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та	правильно вирішив більшість розрахункових /тестових завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання.

	незначні помилки.	
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого, під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого, під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу, робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки.	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані вміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Види навчальної роботи	Максимана кількість балів за заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Поточний контроль на лекціях	2	5	10
Поточний контроль під час практичних занять	2	5	10
Поточний контроль самостійної роботи	2	5	10
Контрольна робота за змістовим модулем	10	1	10
Усього за змістовим модулем 1	x	x	40

Змістовний модуль 2			
Поточний контроль на лекціях	1	6	6
Поточний контроль під час практичних занять	2	6	12
Поточний контроль самостійної роботи	2	6	12
Контрольна робота за змістовим модулем	10	1	10
Усього за змістовим модулем 2	x	x	40
Підсумковий контроль (іспит)	20	1	20
Підсумкова кількість балів	x	x	100

11. Питання для підсумкового контролю

1. Сутність та функції економічної науки. Потреби. Види потреб.
2. Методи економічного дослідження.
3. Основні питання, принципи та проблеми економічної науки.
4. Економічні ресурси.
5. Особливості економічних законів. Класифікація економічних законів. Економічні закони різних рівнів господарювання.
6. Поняття «системи» та «економічної системи». Типи економічних систем.
7. Поняття натурального та товарного господарства.
8. Розвиток товарно-обмінних відносин.
9. Товар та його властивості.
10. Походження грошей. Сутність грошей. Функції грошей.
11. Поняття економічної та юридичної категорії «власність». Основні типи та форми власності.
12. Поняття «ринку». Умови формування (виникнення) ринку. Види ринку. Функції ринку.
13. Структура ринку. Переваги та недоліки ринку.
14. Поняття «попит». Види попиту. Закон попиту. Нецінові фактори ринкового попиту. Еластичність попиту.
15. Поняття «пропозиції». Закон пропозиції. Нецінові фактори ринкової пропозиції. Еластичність пропозиції.
16. Ринкова рівновага.
17. Поняття «монополії». Її цілі. Види монополій. Моделі сучасного ринку.
18. Позитивні та негативні сторони монополії. Регулювання монополії.
19. Конкуренція та її види.
20. Поняття «витрат». Класифікація витрат. Види витрат.
21. Поняття прибутку; валовий дохід, граничний дохід, бухгалтерський прибуток, економічний прибуток, нормальний прибуток, монопольний і засновницький прибуток.

22. Основні функції прибутку. Фактори, що впливають на утворення прибутку.
23. Фактори, що впливають на формування прибутку.
24. Рентабельність виробництва. Її показники.
25. Сутність та форми капіталу.
26. Основний капітал та його аналіз.
27. Оборотний капітал та його аналіз.
28. Оцінка капіталу.
29. Загальна характеристика макроекономічних показників.
30. ВВП та методи його розрахунку. Номінальний і реальний ВВП.
31. Поняття економічного росту. Типи економічного росту. Темпи росту. Засоби виміру економічного росту. Фактори економічного росту. Нерівномірність економічного росту.
32. Вимір та наслідки безробіття.
33. Структура економічних циклів: сутність та загальні риси. Типи циклів. Опис циклу.
34. Сутність фінансів. Функції фінансів.
35. Державний бюджет і бюджетна політика. Бюджетний дефіцит. Державний борг. Види державного боргу.
36. Сутність податків і податкової системи. Види і групи податків. Функції податків. Крива Лаффера.
37. Сутність кредитної системи. Функції кредитної системи. Рівні (ланки) кредитної системи.
38. Сутність грошової маси. Попит та пропозиція на гроші.
39. Сутність цінних паперів. Види цінних паперів. Ринок цінних паперів.
40. Поняття ціни. Функції ціни. Типи цін. Види цін.
41. Робоча сила, праця та її продуктивність.
42. Ринок праці: функції та механізм дії. Криві попиту та пропозиції на працю. Сукупний попит та пропозиція на працю.
43. Поняття «зайнятість» та «безробіття». Види безробіття.
44. Заробітна плата та її розмір. Номінальна та реальна заробітна плата. Основні форми та системі заробітної плати.
45. Сутність інвестицій. Ознаки класифікації інвестицій. Джерела фінансування інвестиційної діяльності. Напрямки інвестицій.
46. Сутність проектного аналізу. Проектний цикл.
47. Вартість грошей у часі. Складний відсоток та дисконтування.
48. Показники ефективності у проектному аналізі.
49. Міжнародний розподіл праці та його фактори.
50. Два типи торгової політики. Позитивні і негативні сторони протекціонізму і фритредерства.
51. Поняття і форми міжнародної міграції капіталу. Класифікація форм міжнародного руху капіталу. Мотиви ввозу-вивозу капіталу.
52. Міжнародна міграція трудових ресурсів.

53. Сутність валюти і валютної системи. Валюта і її типи. Валютний курс і його роль в економіці.
54. Сутність міжнародної економічної інтеграції. Передумови інтеграції. Характерні риси економічної інтеграції країн. Переваги і недоліки міжнародної економічної інтеграції.
55. Класифікація країн і глобальних проблем сучасності.
56. Проблема економічної відсталості.
57. Демографічна проблема.
58. Проблеми продовольства.
59. Проблема ресурсів.
60. Еколого-економічна проблема.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та періодичний контроль		Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		
40	40	20	100

Формула розрахунку суми балів за навчальною дисципліною:

Поточний та періодичний контроль											Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							
T1	T1	T1	T1	T1	T1	T1	T1	T1	T1	T1	20	100
6	6	6	6	6	5	5	5	5	5	5		
Контрольна робота за змістовним модулем 1 - 10					Контрольна робота за змістовним модулем 1 - 10							

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D		
60-69	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

Все необхідне навчально-методичне забезпечення міститься в GOOGLE-класі за адресою: <https://classroom.google.com/c/NTk0NTgxMDk1OTQ3> Код курсу – b55hlmi

До складу вказаного вище навчально-методичного забезпечення курсу відносяться:

-Навчально-методичний посібник: Ніколаєв Ю.О. Економічна теорія: навчально-методичний посібник / Ю. О. Ніколаєв – Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2021. – 339 с.

-Методичний посібник: Ніколаєв Ю.О. Економічна теорія: методичний посібник / Ю. О. Ніколаєв – Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2020. – 40 с.

- Робоча програма навчальної дисципліни;

-Силабус;

-Навчально-методичні матеріали для лекцій, конспекти (тексти, схеми) лекцій;

-Мультимедійні презентації;

-Методичні вказівки (рекомендації) щодо самостійного вивчення дисципліни;

-Навчально-методичні матеріали для поточного, періодичного і підсумкового контролю.

14. Рекомендована література

Основна

1. Базилевич В. Економічна теорія. Політекономія. Підручник. (13-те вид.). – К.: Знання-Прес, 2020. – 729 с.
2. Гальчинський А. Економічна теорія. Підручник. (5-ге вид.) –К.: Вища школа, 2020. - 503 с.
3. Горлач М. Економічна теорія. Підручник. (8-ме вид.) – К.: ЦУЛ, 2020. – 532с.
4. Корецький М. Економічна теорія. Навчальний посібник. (6-те вид.). - К.: ЦУЛ, 2020. – 256 с.
5. Предборський В. Економічна теорія. Підручник. (6-те вид.) – К.: ЦУЛ, 2020. – 784 с.
6. Андрусь О. Економічна теорія. Ключові питання. Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2020. – 536 с.
7. Андрусь О. Економічна теорія. Практикум. Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2021. – 480 с.
8. Мазур О. Основи економіки: Теорія і практикум. – К. : Лібра, 2020. – 478 с.
9. Юрій С. Економічна теорія: політична економія. Підручник. – К. :Кондор, 2021. – 604 с.
10. Нікола С.О., Ніколаєв Ю.О. Економічна теорія: Навчально-методичний посібник. – Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2020. - 382 с.

Додаткова

1. Zadoia A. International investment position in the system of the foreign economic activity indicators of the country [Електронний ресурс]//Academic review. – 2020. –Т.2.–С.77-85. – Режим доступу: <https://acadrev.duan.edu.ua/images/PDF/2020/2/abstracts2020-2/9.pdf>
2. Vartanian P. R. etal. International Investment Position and Exchange Rate in Brazil: An Application of the GrubelandLloyd Index. [Електронний ресурс] // Empirical Economics Review 9(4). – 2020. – Режим доступу: https://www.mackenzie.br/fileadmin/ARQUIVOS/Public/6-pos-graduacao/upm-higienopolis/mestrado-doutorado/economia_mercados/2020/Artigos_Relevantes/International_Investment_Position_and_Exchange_Rate_in_Brazil_An_Application_of_the_Grubel_and_Lloyd_Index_2008-2015_.pdf
3. Allen, Cian Household Wealth & the Net International Investment Position [Електронний ресурс]. – 2020. Режимдоступу: <https://ssrn.com/abstract=3160220>
4. Bilewicz E. Structure of the International Investment Position of new European Union Member States in 2007-2016 [Електронний ресурс] //Trends in the World Economy. – 2020. – Т. 9. – С.43-57. Режим доступу: https://wneiz.pl/nauka_wneiz/twe/9-2020/twe-9-43.pdf

5. О Кlymenko, S Mala, H Matviienko International investment position of Ukraine: possibilities for improvement in the context of tax policy changes [Електронний ресурс] // Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Економічні науки. – 2020. – №. 36. – С. 144-152. Режим доступу:http://nbuv.gov.ua/UJRN/VPDTU_ek_2020_36_24
6. Yongding Y. The reemergence of the issue of US ‘external sustainability’ and what should be China’s responses //China Economic Journal. – 2022. – Т. 15. – №. 3. – С.263-276. - <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17538963.2022.2117167?scroll=top&needAccess=true>
7. Fuertes A. US external imbalances: an empirical approach* Desequilibrios externos de Estados Unidos: una aproximación empírica. - US external imbalances: an empirical approach* Desequilibrios externos de Estados Unidos: una aproximación empírica
8. Van Aaken A., Kurtz J. Beyond rational choice: international trade law and the behavioral political economy of protectionism //Journal of international economic law. – 2020. – Т. 22. – №. 4. – С. 601-628. - <https://academic.oup.com/jiel/article-abstract/22/4/601/5695631>
9. Azmeh S., Foster C., Echavarri J. The international trade regime and the quest for free digital trade //International Studies Review. – 2020. – Т. 22. – №. 3. – С. 671-692. - <https://academic.oup.com/isr/article/22/3/671/5564378>
10. Zhang D. et al. Economic policy uncertainty in the US and China and their impact on the global markets //Economic Modelling. – 2019. – Т. 79. – С. 47-56. - <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0264999318303936>
11. Chen L., Du Z., Hu Z. Impact of economic policy uncertainty on exchange rate volatility of China //Finance Research Letters. – 2020. – Т. 32. – С. 101266. - <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1544612319306038>
12. Liu T., Woo W. T. Understanding the US-China trade war //China Economic Journal. – 2020. – Т. 11. – №. 3. – С. 319-340. - <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/17538963.2018.1516256>
13. Historical gross domestic product [Електронний ресурс] // World Bank data. – Режим доступу: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD>
14. Historical consumer price index [Електронний ресурс] // World Bank data. – Режим доступу: <https://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG>

15.Електронні інформаційні ресурси

1.Сайти бібліотек:

- 1.1.Онлайн-бібліотека України Patreon - www.lib.com.ua/uk/
- 1.2.Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського - nbuv.gov.ua
- 1.3.Національна (парламентська) бібліотека України імені Ярослава Мудрого – nlu.org.ua
- 1.4.Електронна наукова бібліотека КНЕУ імені М.В. Довнар-Запольського – lib.kneu.edu.ua/ua/e_resours_bibl/elek_bibl_litr/

1.5.Наукова бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова – lib.onu.edu.ua

2.Відкриті державні реєстри:

2.1.Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань – kar.minjust.gov.ua

2.2.Єдиний державний портал відкритих даних – youcontrol.com.ua

3.Оприлюднені документи та офіційні сайти органів статистики, інших установ та організацій:

3.1.Державна служба статистики України – ukrstat.gov.ua

3.2.Головне управління статистики в Одеській області – od.ukrstat.gov.ua

3.3.Міністерство економіки України – me.gov.ua

3.4.Міністерство закордонних справ України – mfa.gov.ua

3.5. Національний банк України – www.bank.gov.ua

3.6. Міністерство фінансів України - www.minfin.gov.ua

4.Відкриті бази даних:

4.1. Міжнародний валютний фонд – www.imf.org

4.2.Комісія ООН з торгівлі та розвитку – www.unctad.org

4.3.Світова організація торгівлі – www.wto.org

4.4.Світовий банк – www.worldbank.org

4.5.Центральне розвідувальне управління США (ЦРУ) – www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/

4.6. Організація економічного співробітництва та розвитку - www.oecd.org

4.7.Азійський банк розвитку - www.adb.org/Countries

4.8. Євростат - ec.europa.eu/eurostat

4.9. Перелік Інтернет-адрес Центральних банків усіх країн світу - www.bis.org/cbanks.htm